

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- **Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.**

Kainuun TE-toimisto kannattaa

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- **Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää**

Kainuun TE-toimisto katsoo, että HE palkkatukijärjestelmän uudistamiseksi on pääsääntöisesti kannatettava. HE todennäköisesti yksinkertaistaa ja selkeyttää palkkatukijärjestelmää. Palkkatuen myöntäjän näkökulmasta uudistus selkeyttää palkkatuen myöntämisen ehtoja. Esityksessä on huomioitu eri asiakas- ja ikäryhmien työllistymishaasteet painottamalla palkkatuen käyttöä niihin asiakasryhmiin, jotka sitä eniten tarvitsevat. Oppisopimuksen myöntäminen koko koulutusajalle on edelleenkin myönteinen asia työllistymisen kannalta. Palkkatuen ehtojen suuntaaminen sitä eniten tarvitseville siirtää vastuuta työllistämisestä työnantajille ja työntekijöille, jotka ilman palkkatukeakin pystyisivät työllistämään ja löytämään työpaikan.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- **Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)**

- **Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen**
- **Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin**

Kainuun TE-toimisto katsoo, että muutokset työnantajiin liittyviin palkkatuen edellytyksiin ovat tarpeellisia.

Kotitalouksiin ei jatkossa myönnetä palkkatukea - hyvä uudistus, koska kotitalouksissa ei useinkaan ole riittävästi työntekijän ohjausta eikä työntekijän osaamisen parantamiseen liittyviä valmiuksia.

Tarpeellinen uudistus on se, että tuotannollisista ja taloudellisista syistä irtisanoneille työnantajille voidaan jatkossa myöntää palkkatukea, jos ne ovat ottaneet saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen.

Kun palkkatukea ei myönnetä uudelleen työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen, se pakottaa toimijoita ja työnhakijoita miettimään aidosti uusia vaihtoehtoja työllistymiseksi, mikä pitäisikin olla palkkatukijärjestelmän perimmäinen tarkoitus. Toisaalta se saattaa aiheuttaa vaikeuksia pienemmillä paikkakunnilla, joissa mahdollisuudet työllistyä ovat muutoinkin vähäisemmät. Usein näissä tilanteissa erilaiset työpajat ovat olleet merkittävä mahdollisuus työllistyä, nyt näiden rooli työllistäjänä kapenee.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Tarpeellinen uudistus on se, ettei lomarahoja ja sivukuluja lueta palkkatuella katettaviin kustannuksiin. Se helpottaa huomattavaksi mm. maksatuksen työtä.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**

- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Kainuun TE-toimiston mielestä palkkatuen määrään ja keston suunnitellut muutokset selkeyttävä palkkatuen myöntämisen edellytyksiä. 50 % palkkakustannuksista on hyvä tuki työnantajalle. Palkkatuen keston tulee tiukennuksia, ja se vaikuttaa mm. työntekijän työssäoloehdon täyttymiseen. Kuitenkin palkkatukijärjestelmän tavoitteena tulee olla työllistyminen - ei työssäoloehdon täyttäminen.

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**
- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

Kainuun TE-toimisto katsoo, että lähtökohdiltaan muutosesitys yksinkertaistaa alentuneesti työkykyisen palkkaamista palkkatuella, koska kesto on määritetty selkeästi 10 kk:een ensivaiheessa, vamman tai sairauden perusteella. Jatkopäätöksen myöntäminen edellyttää aiempaa tarkempia selvittelyjä työkyvystä: työterveys selvittelyt, lääkärin B-lausunto yms. Tämä vaatii työnantajalta aiempaa enemmän aikaa ja selvittelytyötä. Työnantajan informointi tästä uudistuksesta on erittäin tärkeää.

8 § 100 prosentin palkkatuki

- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.**
- **100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille**
- **Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtioneuvoston ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.**

Uudistuksella on merkittävä vaikutus yhdistysten työllistämiseen. Toisaalta muutokset voivat luoda mahdollisuuden uusille yhdistystyöllistäjille. Toisaalta uudistus vaikuttaa suurten yhdistysten työllistämisen volyymeihin selvästi heikentävästi. Uudistus tiukentaa palkkatuen myöntämisen ehtoja, mutta parhaimmillaan se voisi tämän vuoksi ohjata yhdistyksen omaa tulovirtaa työllistämiseen. Kokonaisuudessaan uudistus ohjaisi palkkatukityöllistämistä niille asiakkaille, jotka sitä todellisuudessa eniten tarvitsevat.

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- **Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan**
- **Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.**
- **Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana**

Palkkatuen myöntämisen edellytykset oppisopimukseen ovat selkeät, ja linjassa oppisopimuksen tavoitteiden kanssa.

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- **Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle**

On tarpeellista, että lainsäädännöllä selkiytetään edelleensirtoon liittyviä asioita, ja siitä tehdään erillinen päätös palkkatukeen. Selkiyttää toimijoiden rooleja, ja mm. hlöstönvuokrausyritysten taloudellisen hyötymisen mahdollisuus poistetaan.

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- **Tuki on uusi**
- **Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.**
- **Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.**
- **Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.**

Kainuun TE-toimiston mielestä uusi tuki on tarpeellinen mahdollisuus 55 vuotta täyttäneille.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädettäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

-

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

-

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**
-

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- a. Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
 - b. Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
 - c. Muuta kommentoitavaa**
-

Piirainen Päivi
Kainuun TE-toimisto